

ליבן קובי
עורכי דין ונוטריון

היבטים משפטיים במכירה וברכישת חברה

מיכל ליבן קובי, עו"ד

אין באמור במצגת או בהרצאה כדי להוות יעוץ משפטי ואין להסתמך עליהן; במצגת מובאים עיקרי הדברים בלבד והדברים נתונים לשינויים עקב חקיקה ותנאי השוק

סקר החברות לרביע ה-1 של 2015 -

בנק ישראל מחלקת המחקר -

יציבות בקצב התרחבות הפעילות של המגזר העסקי.
בענפים -בתי המלון וענפי התעשייה והמסחר - מאזני נטו שלילים
בענפי התחבורה והתקשורת והשירותים מאזני הנטו חיוביים.
היציבות בפעילות ניכרת במכירות המקומיות וביצוא.

הציפיות המדווחות על ידי החברות בסקר (400)

הן לגידול בפעילות בקצב מואץ יותר ברביע הבא, במיוחד בענפי המסחר והשירותים.

הצורך בשינוי

מיזוג פעילות ✓

מימוש – יציאה לדרך חדשה ✓

מצוקת אשראי ✓

מתחרה ✓

גידול מהיר ✓

עסקה מכר - חברה או פעילות ?

השלבים בעסקה

- ✓ איתור הצדדים – הסכמה והתאמה ראשוניים
- ✓ NDA – שמירת סודיות
- ✓ זכרון דברים (MOU) – סוג העסקה, מחיר, תנאים להשלמה
- ✓ בדיקת נאותות (DD)
- ✓ הסכם המכר והסכמים נילווים
- ✓ תנאים מתלים
- ✓ השלמה (CLOSING)

בדיקת נאותות (DD) כללי

- ✓ בדיקת נאותות עסקית - תחרות, שוק
- ✓ בדיקת נאותות פיננסית (רו"ח ; יועצי מס)
- ✓ בדיקת נאותות באמצעות מומחים בתחום ספציפי – חוקר פרטי ?
- ✓ ובדיקה משפטית.
- ✓ **גילוי הדעת 2/14** – הרשות להגבלים עסקיים- DD בין מתחרים אפשריים לקראת עריכת עסקת מיזוג או אחרת כגון מיזם משותף (19.5.14) העברת **מידע רגיש מבחינה תחרותית** – עלולה להחשב כהסדר כובל.

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה

- ✓ החברה
- ✓ התקשרויות והסכמים - פעילות
- ✓ רכוש החברה
- ✓ הרשאות ורישיונות, סיכונים איכות הסביבה
- ✓ ביטוח
- ✓ דו"חות כספיים
- ✓ משאבי-אנוש
- ✓ מימון – שעבודים
- ✓ הליכים משפטיים

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (1)

החברה ✓

- מסמכי התאגדות (רשם החברות)
- בעלי הזכויות וזכויותיהם
- דירקטורים, מנהלים, אנשי מפתח
- החלטות – אסיפה כללית ודירקטוריון
- זכויות חתימה
- הסכמים בין בעלי המניות – שליטה, FR, הצטרפות – סכסוכים?
- חברות בנות, קשורות

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (2)

התקשרויות והסכמים - פעילות ✓

- התקשרויות עם לקוחות – מחירים ותנאים; אחריות – שירות; לקוחות מהותיים
- ספקים - ציוד, חומרי גלם ושירותים
- הסכמי רכישה, שכירות מבנה, ליסינג של ציוד החברה (רכבים)
- מו"מ לקראת עסקאות – לקוחות או ספקים; השתתפות במכרזים
- התקשרויות עם בעלי ענין - כולל ערבויות אישיות של בעלי הענין לחברה
- התחייבויות שלא קיבלו ביטוי בדוחות הכספיים
- התחייבות של החברה לאחריות, שיפוי או ערבות
- תוכניות עסקיות, תוכניות מחקר ופתוח, אסטרטגיות תמחור ועלויות יצור, כמויות יצור.

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (3)

רכוש החברה; ✓

- נכסי נדל"ן (בדיקה משפטית ושמאית)
- ציוד, מלאי, רכבים, תוכנות, זכויות שימוש,
- קניין רוחני – פטנטים, סימן מסחרי, מדגמים
- מוניטין, רשימות לקוחות ספקים, ידע מקצועי
- הערכת שווי של הנכסים בחברה – אם קיימת
- אתר אינטרנט
- נהלים
- הסכמים להקמת מיזמים משותפים או שותפויות בהם קשורה החברה

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (4)

הרשאות ורישיונות, סיכונים איכות הסביבה ✓

- רשיון עסק
- היתרי בניה - שימוש חורג
- רישיונות – רישוי קבלנים, רשיון בזק (תקשורת), היתר רעלים, יעוץ השקעות, ביטוח
- אישורים - מספר ספק (משהב"ט), אישור סוג,
- קנין רוחני – פטנטים, סימן מסחרי, מדגמים, רישיונות שימוש בתוכנות
- הגנת הסביבה – זיהום, חומרים רעילים, חשיפה לתביעות, תדמית, בנק
- סיכונים אחרים - תחולת תקנים

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (5)

ביטוח ✓

- כל פוליסות הביטוח המבטחות את החברה ופעילותה כולל:
- ביטוח נזקי גוף רכוש, רכב, עסקי, אחריות לנזקי צד ג', פיצויים לעובדים
- ביטוח אחריות המוצר, אחריות דירקטורים, ביטוח אנשי מפתח
- אישור תשלום בגין הפוליסות האלו – שעבוד פוליסות?
- תביעות הביטוח של החברה במהלך 5 השנים האחרונות בין אם שולמו ובין אם לאו.

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (6)

דוחות כספיים ✓

- דו"חות כספיים סקורים ומבוקרים 3 השנים האחרונות;
- מאזני בוחן – דוחות רווח והפסד – דוחות נוספים
- אישורים על ניהול ספרים – מע"מ
- שומות מס סופיות
- פרטים לגבי מחלוקות עם רשויות המס (חקירות, החזרי מס, ביקורת מס וכד')

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (7)

משאבי אנוש ✓

- כל עובדי החברה + הסכמי ההעסקה (כולל בעל ענין) כולל פריילנסרים
- נתונים אישיים, תפקיד, וותק, היקף משרה תנאי העסקה: שכר ברוטו, חופשה, מחלה, תוכניות גמל (ביטוח מנהלים, פנסיה וכו'), קרן השתלמות, תוכנית בונוסים / רווחים
- הסכמים קיבוציים – כללי או מיוחד ; צו הרחבה
- הפרשות לביטוח מנהלים, פנסיה קופת גמל או קרן השתלמות - פצויי פיטורים
- נהלים פנימיים / נוהג
- כיסוי ביטוחי פרישה
- חשיפה מול נותני שירותים ו"קבלנים"

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (8)

מימון ושעבודים ✓

- הסכמי ההלוואה – בנקים, בעלי מניות וחברות קשורות, (כולל מסגרת אשראי)
- נתונים לגבי חשבונות הבנק של החברה – כספיים ומשפטיים
- מסמכים בקשר לערבויות וערובות שניתנו לצדדים שלישיים
- מסמכי שעבודים (כולל בדיקה ברשם המשכונות + רשם החברות)

בדיקת נאותות (DD) / הערכות למכירה (9)

הליכים משפטיים ✓

- כל ההליכים המשפטיים קיימים או צפויים - בקשר לפעילות או לחברה
- חוות דעת מעורכי דינה של החברה במסגרת הכנת הדוחות הכספיים לשנים האחרונות
- כל ההליכים המנהליים הקיימים או הצפויים

מערך ההסכמים

הסכם המכר ונספחים:

- ✓ הסכמי עבודה / מתן שירותים – אנשי מפתח כולל המוכר
- ✓ הסכם קיבוצי – ארגון עובדים
- ✓ העברת העובדים וזכויותיהם
- ✓ הסכמים לגבי המקרקעין – רכישה או שכירות
- ✓ הסכמים לגבי ציוד ספציפי אם נדרש (ציוד, העברת קניין רוחני)
- ✓ הסכמי נאמנות להבטחת התשלום / ביצוע העסקה
- ✓ מסמכי מימוש – הקצאת מניות, העברה, מינוי דירקטורים ומסמכים לביטול

הסכם המכר דגשים

- ✓ מהות העסקה – מי, מה, בכמה, ומתי
- ✓ מצגים
- ✓ אחריות למצגים או AS IS
- ✓ הגבלת השיפוי – אחריות אישית ?
- ✓ ביצוע חפיפה בידי המוכר – בתמורה ? תקופה? סמכויות
- ✓ העברת עובדים – הסדרת העברת הזכויות
- ✓ אי תחרות מצד המוכר - שמוש בלעדי בשמות ובמוניטין
- ✓ סודיות
- ✓ שינוי שם – כן או לא ?
- ✓ תנאים מתלים ואישורים
- ✓ השלמת העסקה

תנאים מתלים ואישורים

- ✓ הסכמת משעבדים (בנק) או נושים
- ✓ הסכמה על פי דין או רשיון - מדען ראשי
- ✓ הסכמה על פי הסכם – משכיר, לקוח מהותי, ספק מהותי
- ✓ אישור על פי חוק ההגבלים העסקיים - להסדר הכובל, או למיזוג

מיזוג – שירות דומה / מונופולין / מחזור המתמזגות בשנה קודמת M 150 ש"ח

סיכום העסקה

התקבלו האישורים ✓

בוצעו התשלום, הועברו מסמכים ורכוש, הועבר מפתח.. ✓

ובהצלחה רבה לכולם

שאלות ?

ליבן קובי
עורכי דין ונוטריון

תודה רבה!